

Arbetsmarknadsläget för ingenjörer

Juni 2025

Sveriges
Ingenjörer

Innehåll

Arbetsmarknadsläget för ingenjörer	1
Innehåll	2
Sammanfattning	3
Ingenjörernas arbetsmarknad	4
Förklaringar till försämringen	7
Slutsats	9

Författare:

Albert Ohlin, utredare Sveriges Ingenjörer

Sammanfattning

Under hösten 2024 började arbetsmarknadsläget för ingenjörerna stabiliseras efter att arbetslösheten stigit sedan 2023. Det fanns därför åtskilligt som talade för att konjunkturen började vända. Men nu ser vi i stället en relativt kraftig uppgång av arbetslösheten, om än från låga nivåer.

I maj 2025 noterades den högsta arbetslösheten på ett drygt årtionde bland Sveriges Ingenjörers medlemmar, bortsett från under pandemin. Andelen ingenjörer som upplever goda möjligheter att byta jobb har sjunkit från drygt 60 procent till knappt 50 procent på bara två år. Det har skett stora neddragningar och även konkurser i ingenjörstunga företag. I vanliga fall brukar detta kompenseras av att behoven är stora i andra expanderande företag. Men i dagens osäkra läge, med bland annat tullhot, avvaktar många företag med att ta stora investeringsbeslut.

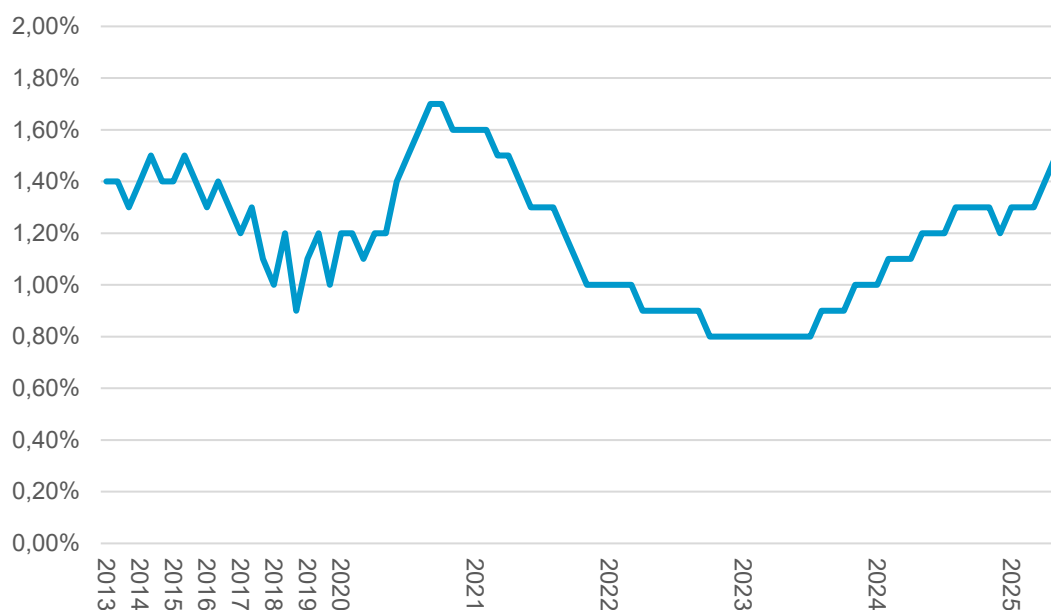
Det bör poängteras att ingenjörernas arbetslöshet fortfarande är betydligt lägre än andra grupper. Det finns heller ingen tvekan om att världen kommer att behöva ingenjörskompetens i ett längre perspektiv. Näringslivet går igenom en trippelomställning mot digitalisering, klimatomställning och ökad säkerhet. I samtliga dessa tre omställningar har ingenjörerna en nyckelroll.

Samtidigt finns det stora risker med att arbetsmarknadsläget försämrats ytterligare. När ingenjörsarbetslösheten ökade snabbt i kölvattnet av IT-kraschen i början av 2000-talet halverades antalet förstahandssökande till ingenjörsutbildningarna. Det finns därför stora långsiktiga risker för Sverige som teknikland om inte expansionsviljan i tillverkningsindustrin återvänder snabbt. Alla insatser som kan minska kostnader och risker vid investeringar måste därför prioriteras.

Ingenjörernas arbetsmarknad

Arbetslösheten bland ingenjörerna¹ ökade märkbart i maj jämfört med månaden före. Det innebär att trenden med ökande arbetslöshet bland ingenjörskollektivet fortsätter uppåt efter en tid av stabilitet sedan hösten 2024. Från mitten av 2023 till maj 2025 har Sverige gått från en rekordlåg ingenjörslöshet till den högsta arbetslösheten på drygt ett årtionde, pandemin borträknat.

Figur 1. Arbetslösheten bland ingenjörer

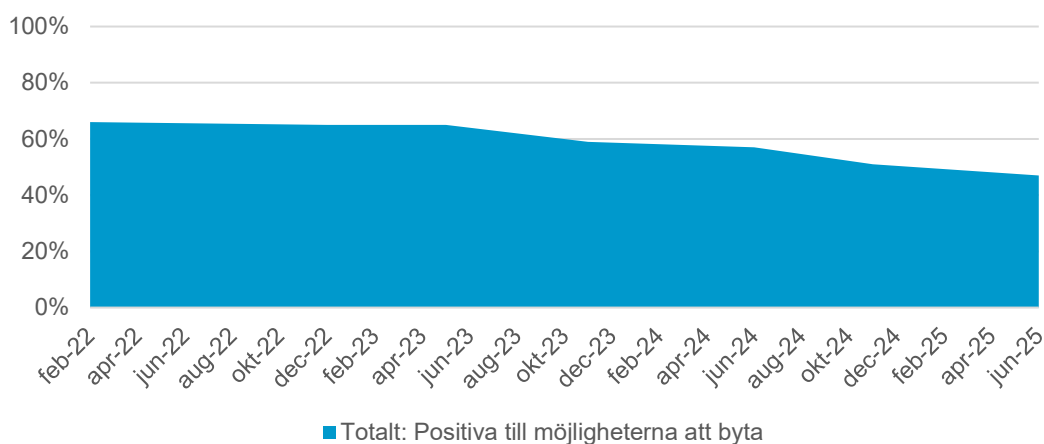
Källa: Akademikernas a-kassa samt Sveriges Ingenjörer

Det finns dessutom tecken på att arbetslösheten kommer att öka ytterligare. Effekterna av Northvolts kollaps syns eventuellt ännu inte fullt ut i statistiken. Det ligger dessutom varsel hos stora ingenjörsgivare, vilket eventuellt kan resultera i högre arbetslöshet under hösten.

Försvagningen syns även bland yrkesverksamma. Andelen som ser goda möjligheter att på kort sikt byta till ett arbete med högre lön har minskat sedan den rekordlåga arbetslösheten 2023. I dag är det knappt fem av tio som ser goda möjligheter till ett sådant jobbyte, jämfört med drygt sex av tio sommaren 2023.

¹ Andelen arbetslösa bland Sveriges Ingenjörers medlemmar som är medlemmar i Akademikernas a-kassa

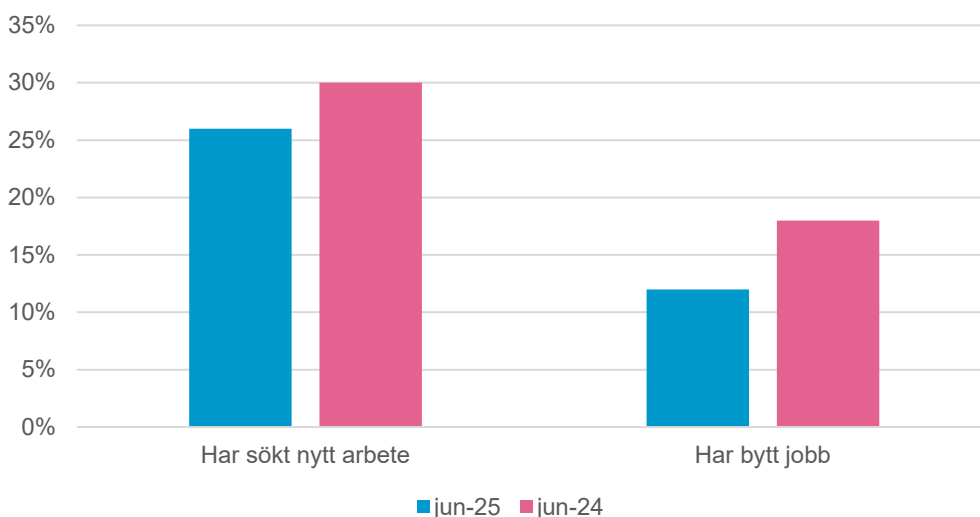
Figur 2. Upplever du att det i dagsläget finns möjligheter för dig att hitta ett jobb hos en annan arbetsgivare till en högre lön än vad du har nu?

Källa: Sveriges Ingenjörers medlemspanel

Det sker också en viss nedgång på andelen ingenjörer som har sökt nytt arbete jämfört med för ett år sedan, vilket också är ett tecken på ett försämrat stämningsläge i ingenjörskåren. Däremot är det viktigt att poängtera att andelen som har bytt arbete senaste halvåret är knappt hälften så stor som de som har sökt nytt arbete - alltså verkar det som att relativt många av de som vill ha ett nytt jobb också hittar ett.

Figur 3. Andelen som sökt nytt arbete samt andelen som bytt arbete

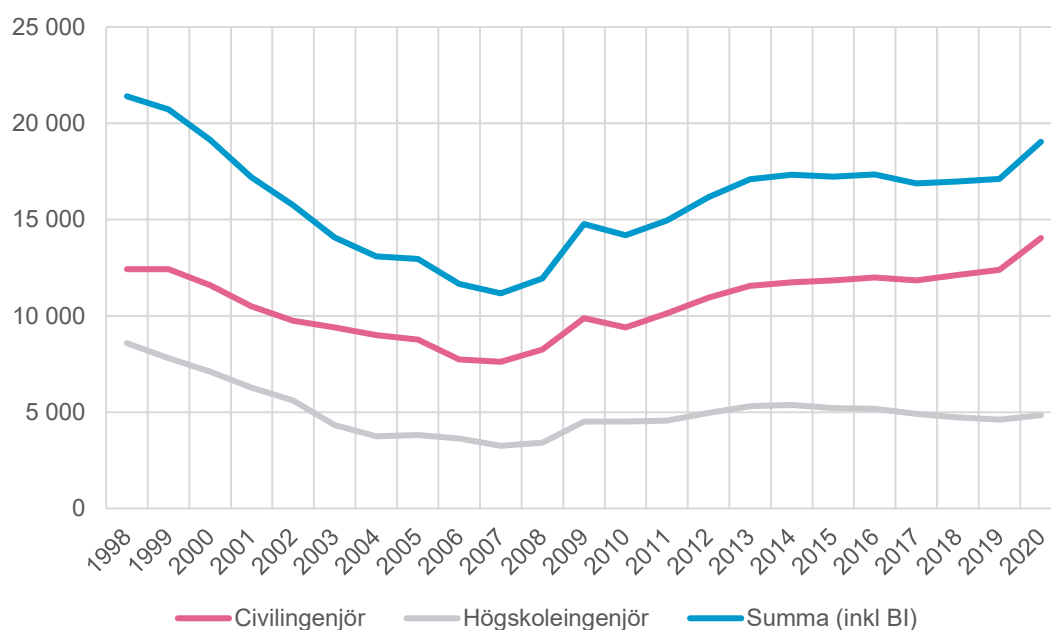

Källa: Sveriges Ingenjörers medlemspanel

Sammantaget går det att notera en tydlig försämring för ingenjörerna på arbetsmarknaden, både i form av arbetslöshet och i det generella stämningsläget. På kort sikt innebär en ökande arbetslöshet att Sverige tappar nödvändig ingenjörskompetens på arbetsmarknaden och i förlängningen konkurrenskraft här och nu. Ökningen sker visserligen från låga nivåer, men en ökande arbetslöshet kan också ha betydande effekter på längre sikt.

I kölvattnet av IT-kraschen ökade arbetslösheten bland ingenjörer från omkring en procent till att under en längre tid stabiliseras över tre procent med en lägsta notering år 2004. Det förde med sig att antalet förstahandssökande till ingenjörsprogrammen nästan halverades, från 21 000 år 1998 till 11 000 år 2007.

Figur 4. Antalet behöriga förstahandssökande till ingenjörsprogram, 1998–2020

Källa: SCB. Avser hösttermin. BI = Brandingenjör

Ingenjörsutbildningarna är krävande men många lockas av den trygga arbetsmarknaden som väntar efter utbildningen. Det är då naturligt att när arbetslösheten ökar så minskar intresset för utbildningen.

Ännu är ingenjörslösheten betydligt lägre än vad den var i början av 2000-talet, då andelen med a-kassa som högst uppgick till 3,5 procent. Men när det finns en tydlig politisk ambition att öka antalet ingenjörer² är det inte önskvärt med en stigande arbetslöshet då det tidigare har inneburit ett minskat söktryck till ingenjörsutbildningarna.

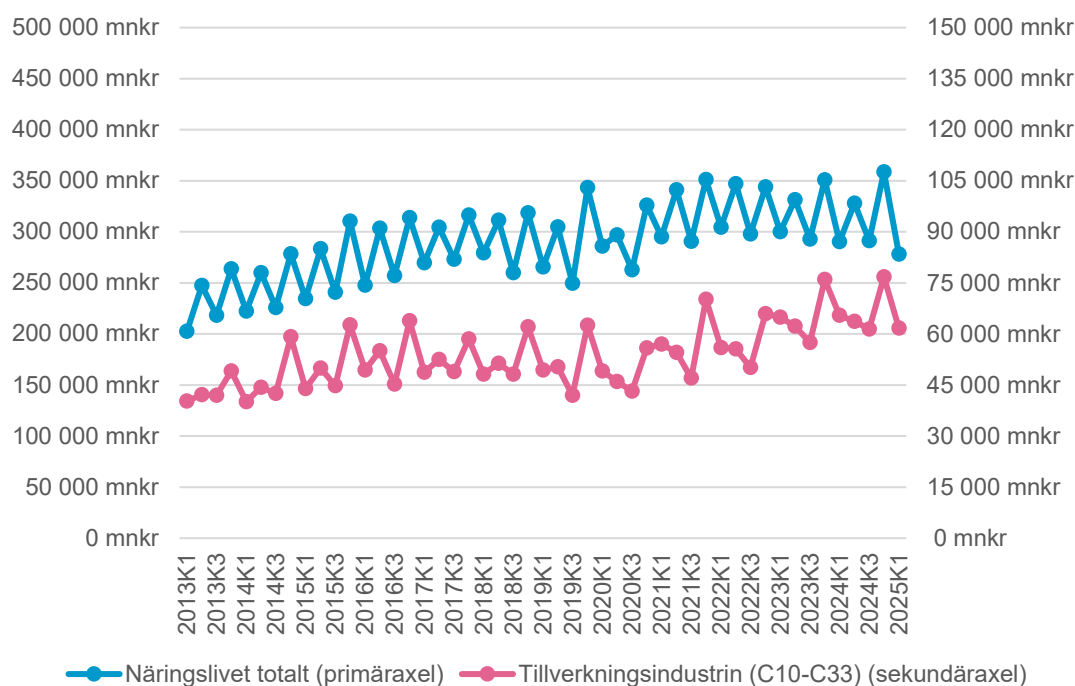
² Se exempelvis det så kallade Ingenjörspaketet i regeringens budget för 2024.

Förklaringar till försämringen

Det finns flera möjliga förklaringar till den stigande arbetslösheten. En förklaring som ligger nära till hands är de senaste månadernas uppmärksammade uppsägningar, exempelvis till följd av Northvolts kollaps. Som nämnts, så har effekterna av dessa sannolikt börjat synas i statistiken men syns ännu inte fullt ut. Många av ingenjörerna från Northvolt har dessutom snabbt fått nya jobb. Så det är sannolikt endast en liten förklaring till uppgången. Dessutom ökar arbetslösheten brett över hela landet och i flera åldersgrupper, så det finns inte stöd för att ökningen skulle bero på enskilda företags eller regioners utveckling.

Arbetslöshetsökningen är mer sannolikt ett resultat av osäkerhet kopplat till tullar samt en utdragen lågkonjunktur. De senaste åren har investeringarna i näringslivet legat relativt stilla. Investeringarna i tillverkningsindustrin har däremot agerat draglok för ekonomin och ökat stabilt sedan pandemin. Det första kvartalet år 2025 var dock ett dåligt kvartal även för tillverkningsindustrin. De senaste månadernas tullturbulens har sannolikt ytterligare förvärrat investeringsviljan i den starkt exportberoende tillverkningsindustrin.

Figur 5. Fasta bruttoinvesteringar

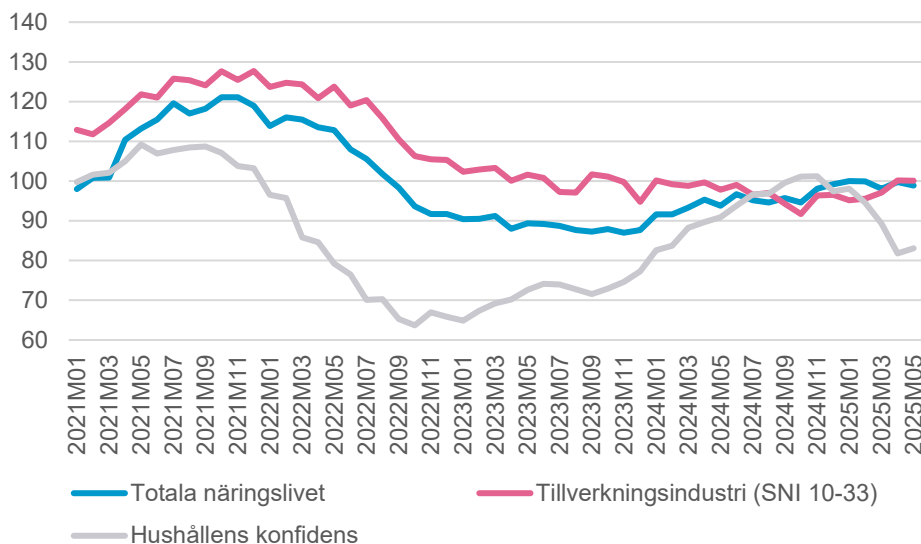

Källa: SCB

Ingenjörerna arbetar ofta med innovation och utveckling. För det krävs investeringar men också framtidstro. Samtidigt är näringslivet i allmänhet och industriföretagen i synnerhet alltmer dystra kring konjunkturutvecklingen, vilket Riksbankens företagsundersökning i maj visade. I Konjunkturinstitutets senaste mätning på stämningssläge ligger visserligen tillverkningsindustrin på ett normalläge men det är knappast tillräckligt för att driva på konkurrenskraften i en osäker omvärld. Till detta ska även hushållens låga stämningssläge

läggas till, som begränsar tillväxten. Hushållskonsumtionen upprätthålls dock av reallöneökningar.

Figur 6. Stämningssläget hos företagen och hushållen

Källa: Konjunkturinstitutet

I ett läge där investeringsviljan minskar samtidigt som stämningssläget hos både företag och hushåll inte förbättras är det inte konstigt att ingenjörernas arbetsmarknad försämras. Behovet av ingenjörskompetens i Sverige är i det närmaste omätligt. Men det krävs bättre förutsättningar för investeringar och färre handelshinder för att företagen ska satsa på innovation och utveckling.

Slutsats

I maj 2025 noterades den högsta arbetslösheten bland ingenjörer på över ett decennium, exklusive pandemiperioden, och det finns tecken som tyder på att den kan komma att stiga ytterligare under hösten.

Även om arbetslösheten bland ingenjörer är lägre än för de flesta andra yrkesgrupper skulle en fortsatt ökning kunna få betydande negativa konsekvenser för Sverige. Näringslivet går igenom en trippelomställning i form av digitalisering, klimatomställning och ökad säkerhet. I samtliga dessa tre områden är ingenjörernas roll avgörande. Därför har politiken i Sverige varit tydlig med att öka antalet ingenjörer.

Ingenjörsutbildningar är krävande och en av de främsta orsakerna till att studenter ändå väljer dessa utbildningar är att arbetsmarknaden framstår som mycket god. Vid tidigare tillfällen av relativt hög arbetslöshet bland ingenjörerna har effekterna blivit att söktrycket till ingenjörsutbildningarna sjunkit kraftigt. I spåren av IT-kraschen i början av 00-talets sverigesingenjörer.sealet halverades antalet förstahandsansökningar till ingenjörsutbildningarna.

En av orsakerna till den svaga utvecklingen på arbetsmarknaden nu är att tullhoten har skapat en våt filt över investeringsviljan. Alla insatser som kan minska kostnader och risker vid investering måste därför prioriteras.

